

GEZONDHEID Reizende tandarts biedt uitkomst voor kwetsbare personen

Kopzorgen over mondzorg ouderen

In Monnickendam wordt Jacco Beije al opgewacht door de bewoners van Swaensborch. Zij hebben een brief gekregen waarin de komst van de ambulante tandarts en assistente Jessica Broedersz werd aangekondigd. De mondzorgbehandeling van de bewoners vindt plaats op de eigen kamer.

Ronneke van der Genugten rvan.der.genugten@mediahuis.nl

Monnickendam ■ Beije werd na het afronden van zijn studie en een paar jaar freelancen eigenaar van een tandartspraktijk in Edam, maar constateerde al vrij snel dat het runnen van een eigen bedrijf veel van hem vroeg, veel meer dan alleen een goede tandarts zijn. Hij deed zijn praktijk weer van de hand en sloot zich aan bij MondzorgPlus. Als ambulante tandarts zorgt Beije sindsdien dat zorgafhankelijke mensen binnen zorginstellingen de zorg en aandacht voor de mond krijgen die zo hard nodig is voor de algemene gezondheid.

Reizen
Zijn agenda is geen dag, week of maand hetzelfde. Vier dagen per week reist de ambulante tandarts vanuit Alkmaar met zijn assistente uit Hoorn kriskras door Noord-Holland voor een bezoek aan een verpleeg- of verzorgingshuis. Van Beverwijk tot Medemblik, van Texel tot Monnickendam. Grondlegger van deze zorg is tandarts-geriatrie Corné de Bruijn. In 2007 richtte deze tandarts, die schrok van de destijds slechte kwaliteit van de mondgezondheid

binnen instellingen, de praktijk Mondzorg voor Zorginstellingen op. Deze werd later omgedoopt tot MondzorgPlus. Vanaf het moment dat Jacco Beije kennisnam van deze zorg aan huis, wist hij dat dit de mondzorg was die hij zelf ook wilde bieden.

„Het liefst zou ik ook bij zelfstandig thuiswonende ouderen langgaan. Helaas is dat qua tijd en kilometers niet haalbaar gebleken.”

De zorg die de ambulante tandarts nu biedt, is om die reden voorname gericht op mondzorg voor bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen.

Ingrepen
„Gaatjes, prothesewerk, het verwijderen van tandsteen, we doen bijna alle ingrepen. Gewoon bij de bewoner op de kamer. Soms op bed, soms in een stoel. In Monnickendam weten ze wanneer ik kom, dan zitten de bewoners me al op te wachten. In andere verpleeghuizen behandel ik veel dementerende bewoners. Die weten meestal niet meer dat ik kom. Ik stel me dan voor als de tandarts en vraag of het goed is dat ik even in de mond kijk. Meestal vinden ze het wel goed. Soms heeft iemand z'n dag niet, dan kom ik gewoon op een andere dag terug. Dat hoort bij het werk. Je moet wel flexibel zijn,

anders werkt het niet.”

De mondzorg op locatie vergt meer dan alleen het bieden van 'eerste hulp'. „Er is regelmatig contact met de arts, verzorgenden, familie, of andere mantelzorgers nodig. Vooral als ik problemen tegenkom die wat complexer zijn, is overleg heel belangrijk. Ik hang de filosofie aan om zo min mogelijk belastende ingrepen te doen bij deze zorgbehoevende ouderen. Veel van mijn patiënten zijn met het laatste stukje van hun leven bezig. Ik wil zoveel mogelijk ongemakken wegnemen, maar wil de mensen niet onnodig belasten. Hierdoor laat ik soms weleens dingen zitten die ik in een normale praktijk wel zou behandelen.”

Pijnmedicatie
„Ik had bijvoorbeeld een cliënt met een afgebroken verstandskies. In huis kreeg ik die er met geen mogelijkheid uit. Er kon door omstandigheden niet onder een roesje behandeld worden. Ik heb toen met de familie de mogelijkheden besproken: of alleen pijnmedicatie er zijn, hebben het waanzinnig druk. Het zou goed zijn als er meer handen aan het bed komen. Als ik een mond met te veel plak aantref, ga ik met de betrokkenen in gesprek om het beter te krijgen. Gelukkig merk ik, mede dankzij de aandacht in de media, dat er steeds meer aandacht is gekomen voor de mondzorg in verpleeghuizen. Men ziet steeds meer in dat het een belangrijk onderdeel is van de algemene gezondheid. Ook bij kwaliteitsmanagers is het bewustzijn groter, en de mondzorg in de huizen die wij bezoeken is hierdoor de afgelopen jaren duidelijk verbeterd. Daar ben ik, mede namens MondzorgPlus, natuurlijk best trots op!”

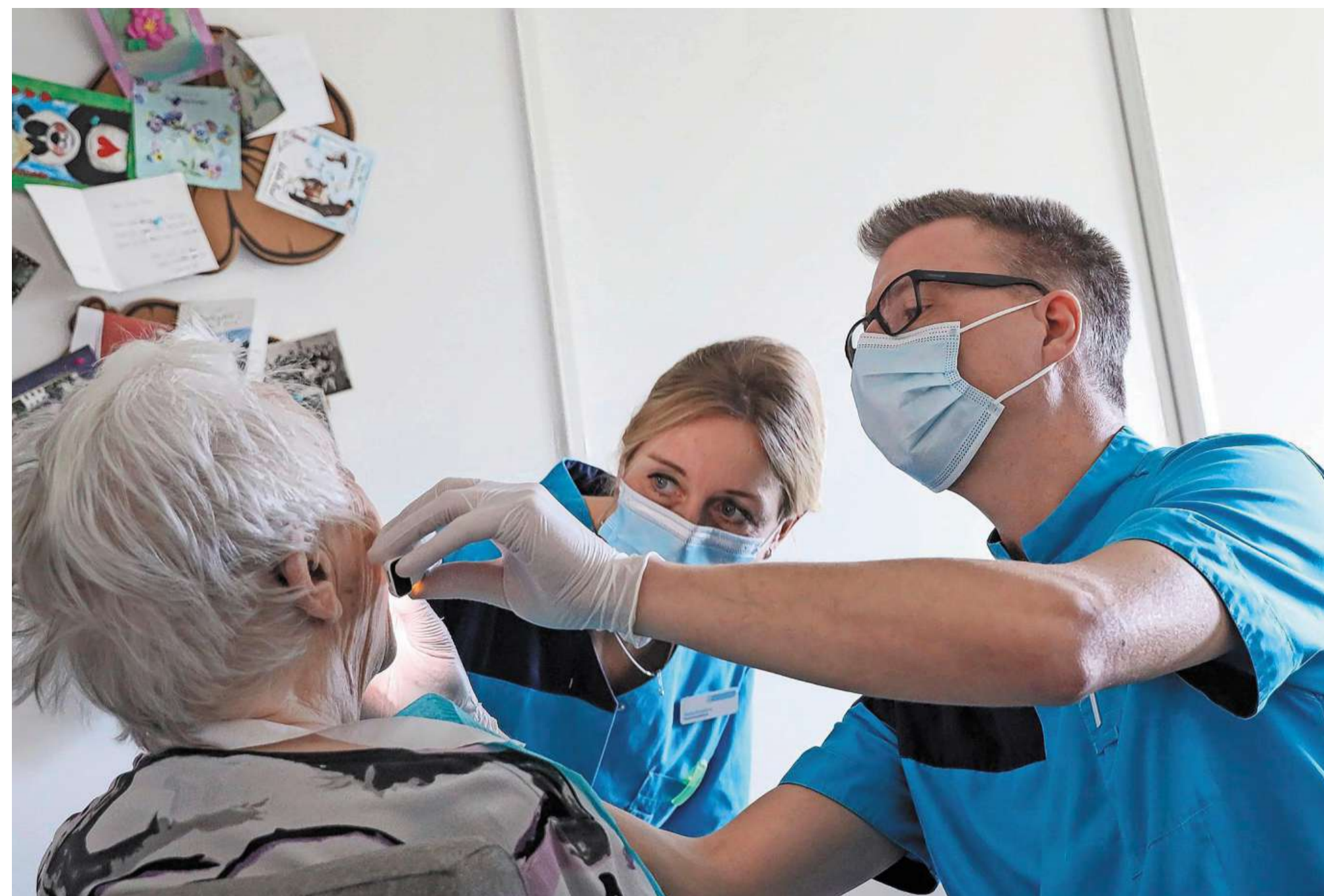
Mondzorg

Steeds meer ouderen hebben nog hun eigen tanden en kiezen. Naarmate de leeftijd vordert, neemt de verzorging van het gebit af. Door immobiliteit verminderen de bezoeken aan de mondzorgverlener. Ook in de ouderenzorg geeft de mondzorg kopzorgen.

Beije merkt steeds vaker dat de zorg onder druk staat. „Op veel plekken waar ik kom, is er knappe personeel. De mensen die er zijn, hebben het waanzinnig druk. Het zou goed zijn als er meer handen aan het bed komen. Als ik een mond met te veel plak aantref, ga ik met de betrokkenen in gesprek om het beter te krijgen. Gelukkig merk ik, mede dankzij de aandacht in de media, dat er steeds meer aandacht is gekomen voor de mondzorg in verpleeghuizen. Men ziet steeds meer in dat het een belangrijk onderdeel is van de algemene gezondheid. Ook bij kwaliteitsmanagers is het bewustzijn groter, en de mondzorg in de huizen die wij bezoeken is hierdoor de afgelopen jaren duidelijk verbeterd. Daar ben ik, mede namens MondzorgPlus, natuurlijk best trots op!”

Poetsen
Het inschakelen van de hulp van de mantelzorg bij de dagelijkse mondzorg in verpleeghuizen ziet Beije als waardevol, maar niet als een structurele oplossing. „Kinderen wonen soms ver weg of kunnen gewoon niet elke dag langskomen om de tanden van hun vader of moeder te poetsen. Als we dit aan familie vragen, is het echt een laatste optie. Het tanden poetsen, of het reinigen van een prothese moet een vast onderdeel van de dag zijn. Het hoort er gewoon bij. Ook als iemand oud of dement is.”

„Goed poetsen kan voor ouderen soms lastig zijn. Omdat ze de borstel niet meer goed kunnen vasthouden, of maar niet kunnen wennen aan een elektrische tandenbor-

Tandarts Jacco Beije en assistente Jessica Broedersz helpen een patiënt tijdens een huisbezoek.

FOTO MARCEL ROB

„Gaatjes, prothesewerk, we doen bijna alle ingrepen

„Als reizende tandarts bouw ik toch een band op

van kwetsbare ouderen. „Meer ouderen dan ooit hebben hun eigen tanden en kiezen nog”, vertelt woordvoerder Anita Zijlstra van de KNMT. „Toch neemt de gebitsverzorging vaak af naarmate de leeftijd vordert en wordt een bezoek aan de mondzorgverlener vaker overgeslagen. Met dit initiatief hopen we praktijken te ondersteunen met praktische tips en adviezen om deze patiënten niet

uit het oog te verliezen. Ook hopen we met deze campagne de mantelzorgers te bereiken. Zij spelen een belangrijke rol bij de mondzorg, juist omdat ze het dichtst bij de kwetsbare ouderen staan.”

Op www.demonietvergeten.nl kan elke mantelzorg een QuickScan invullen, die inzicht geeft in de risico's en de eventuele belemmeringen voor een goede mondgezondheid.

Tandarts Jacco Beije en assistente Jessica Broedersz reizen kriskras door Noord-Holland.

FOTO MARCEL ROB

De eettafel doet dienst als werkblad.

FOTO MARCEL ROB

stel. Zo'n ding trilt onhandig en maakt lawaai. Dat wordt soms als onprettig ervaren. Mijn advies is dan om de cliënt gewoon met de hand en een zachte borstel zelf te laten poetsen en indien nodig na te poetsen. Ik ben altijd op zoek naar de beste methode die past bij de cliënt.”

„Dat is ook het leuke van dit werk. Ook al ben ik een reizende tandarts, ik bouw een band op met de mensen. Bij dementerenden ben ik positief verrast als ze me toch herkennen. 'Jou heb ik wel vaker gezien...', zeggen ze soms. In het hoofd wil het niet meer zo, maar het gevoel is vaak nog intact. Gevoelsmatig contact maken met deze mensen, is een van de mooiste dingen van mijn vak. Net als de mooie verhalen die mensen vertellen, soms ook ingrijpende. De meeste mensen op leeftijd hebben ook veel meegemaakt. Mooi kan ook de medewerking zijn die ze geven, vaak onverwacht. Een glimlach, of zelfs een bedankje. Dat geeft enorm veel voldoening en maakt mijn werk zo leuk en dankbaar.”

Niet vergeten

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (KNMT) juicht mondzorg voor ouderen toe. Niet alleen in verpleeg- of verzorgingshuizen, maar ook bij de algemene praktijken. Hiervoor is de stichting 'De Mond Niet Vergeten!' in het leven geroepen, een initiatief van de KNMT, NVM-mondhygiënist en de organisatie van Nederlandse tandprothetici (ONT). Met dit initiatief wordt landelijk aandacht gevraagd voor de mondzorging